

**Procedura postępowania po ekspozycji zawodowej
na zakażenie wirusem HIV, HBV, HCV**

1. Przedmiot i zakres stosowania

Procedura jest zbiorem zasad postępowania związanych z narażeniem pracowników i studentów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zwanego dalej „UKSW”, na zakażenie wirusami HIV, HBV, HCV na skutek kontaktu z krwią i innymi materiałami biologicznymi w trakcie wykonywania pracy zawodowej i praktyk studenckich.

2. Podstawowe definicje

Ekspozycja zawodowa – ekspozycja na materiał potencjalnie zakaźny, do której doszło w związku z wykonywaną pracą:

- 1) uszkodzenie skóry – zaskrobienie, skaleczenie, zadrapanie lub skaleczenie narzędziem zanieczyszczonym materiałem zakaźnym;
- 2) zachłapanie błon śluzowych - jama ustna, spojówki oczu, błona śluzowa nosa i inne błony śluzowe, skóry uszkodzonej lub nieuszkodzonej;
- 3) ugryzienia przez człowieka (tylko dla HBV).

Materiał potencjalnie zakaźny – płyn ustrojowy lub tkanka, w których mogą znajdować się cząstki infekcyjne w ilości wystarczającej do transmisji zakażenia. Potencjalnym źródłem infekcji HIV, HBV, HCV jest każdy materiał biologiczny mogący zawierać ilość wirusa wystarczającą do zakażenia, np. krew, płyn mózgowo-rdzeniowy, płyn opłucnowy, osierdziowy, otrzewnowy, owodniowy, nasienie, wydzielina pochwy, maź stawowa, mleko kobiety zakażonej HIV, a także wydzieliny i wydaliny zawierające krew, narzędzia i przedmioty zanieczyszczone krwią zawierającą HIV, komórki, hodowle tkankowe lub pożywki zawierające HIV.

Materiał niezakaźny – płyn ustrojowy lub tkanka, w których dany drobnoustrój nie występuje lub nie opisano możliwości transmisji zakażenia. Mocz, kał, ślina, plwocina, wymiociny, wydzielina z nosa, pot i łzy (jeśli nie zawierają krwi) nie są zakaźne!

Osoba ekspozowana - osoba, która została narażona w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym, potencjalnie zakaźnym, na ryzyko zakażenia HIV, HBV, HCV w czasie wykonywania przez pracowników obowiązków służbowych, a studentów zadań dydaktycznych.

Osoba źródłowa – osoba, która stanowi potencjalne źródło zakażenia HIV, HBV, HCV dla pracowników lub studentów w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych oraz dla studentów w czasie wykonywania przez nich zadań dydaktycznych.

3. Odpowiedzialność:

- 1) Obowiązkiem pracownika, studenta WMCM jest przestrzeganie niniejszej procedury oraz zgłoszenie zaistniałego zdarzenia do Inspektoratu ds. BHP, a w przypadku studentów, także do Dziekanatu WMCM.
- 2) Potwierdzenie zapoznania się pracowników, studentów WMCM z niniejszą procedurą ekspozycji zawodowej na zakażenie wirusem HIV, HBV, HCV, stanowi Załącznik Nr 1 do niniejszej Procedury.
- 3) Zapoznanie studentów z procedurą realizowane jest:
 - a) podczas szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla wszystkich studentów WMCM rozpoczynających naukę w UKSW,
 - b) podczas zajęć w czasie studiów przez prowadzącego: ćwiczenia, koła naukowe, zajęcia laboratoryjne, jeżeli może dojść do ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny,
 - c) procedura dostępna jest na stronie Dziekanatu WMCM.
- 4) Zapoznanie pracowników z procedurą realizowane jest w trakcie szkolenia wstępnego – instruktażu stanowiskowego.

4. Opis postępowania

- 1) W przypadku kontaktu materiału potencjalnie zakaźnego z **nieuszkodzoną** skórą należy natychmiast:
 - a) zmyć zanieczyszczenie ze skóry wodą z mydłem i osuszyć,
 - b) miejsce ekspozycji dezynfekować preparatem do dezynfekcji skóry.
- 2) Po ekspozycji należy:
 - a) jeżeli doszło do nakłucia/skaleczenia skóry należy jak najszybciej usunąć ostry przedmiot z rany,
 - b) obficie spłukać ranę bieżącą, ciepłą wodą i przemyć ciepłą wodą z mydłem nie tamując krwawienia, ale też nie wyciskać krwi (ucisk rany ułatwia aspirację materiału do rany),
 - c) zranione miejsce dezynfekować bezalkoholowym preparatem do dezynfekcji skóry,
 - d) założyć jałowy opatrunek,
 - e) jeżeli na skórze znajduje się krew, niezależnie od tego, czy skóra jest uprzednio skaleczona, czy są na niej zmiany, otarcia itp. należy umyć ją dokładnie wodą i mydłem,
 - f) jeżeli zanieczyszczone są spojówki, należy wypłukać okolice oczu delikatnie, lecz dokładnie wodą iniekcyjną lub solą fizjologiczną, przy otwartych powiekach, po usunięciu soczewek kontaktowych (jeśli są stosowane przez osobę ekspozowaną),
 - g) jeżeli krew dostanie się do ust, należy przepłukać jamę ustną kilka minut czystą wodą (nie należy do tej czynności używać środków dezynfekcyjnych na bazie alkoholu).

5. Dalsze postępowanie:

- 1) Profilaktyka poekspozycyjna powinna zostać wdrożona jak najszybciej, nie później niż 48 godzin po ekspozycji; w uzasadnionych przypadkach do 72 godzin od momentu ekspozycji.
- 2) Osoba eksponowana powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie nauczycielowi/opiekunowi zajęć, bezpośrednio przełożonemu, lekarzowi dyżurnemu, kierownikowi jednostki lub osobie wyznaczonej (w zależności od miejsca, w którym doszło do ekspozycji).
- 3) Osoba eksponowana powinna wypełnić druk „Informacja o zdarzeniu wypadkowym”, który stanowi Załącznik Nr 2 do niniejszej procedury z dokładnym podaniem okoliczności zaistnienia zdarzenia.
- 4) Druk „Informacja o zdarzeniu wypadkowym” musi być podpisany przez przełożonego/opiekuna zajęć poszkodowanego i dostarczony niezwłocznie, osobiście, mailem (z zastosowaniem szyfrowania załącznika) lub pocztą wewnętrzną do Inspektoratu ds. BHP.
- 5) Na podstawie druku „Informacja o zdarzeniu wypadkowym” pracownicy służby bhp zaczynają postępowanie powypadkowe.
- 6) W sytuacji odbywania zajęć w salach laboratoryjnych WMCM, gdy materiał nie jest pobierany od osoby źródłowej, obowiązkiem osoby, która przyjęła zgłoszenie o ekspozycji jest:
 - a) przeprowadzenie wywiadu i wypełnienie wymaganej dokumentacji,
 - b) uzyskanie zgody od osoby źródłowej na pobranie materiału (Załącznik Nr 3 do niniejszej Procedury); wypełnienie w dwóch egzemplarzach „Indywidualnej karty ekspozycji zawodowej na krew lub inny potencjalnie infekcyjny materiał zakaźny”, zwana dalej „kartą ekspozycji”, która stanowi Załącznik Nr 4 do niniejszej Procedury. Informację o braku zgody osoby źródłowej na przeprowadzenie badań należy zawrzeć w pkt 19 karty ekspozycji. W przypadku wyrażenia zgody na badania dla uzupełnienia pkt 19 karty ekspozycji o dane osobowe koniecznym jest pobranie od osoby źródłowej zgody na przetwarzanie danych osobowych (Załącznik Nr 5 do procedury) oraz przekazanie klauzuli informacyjnej (Załącznik Nr 6 do procedury). Jeżeli osoba źródłowa zgodziła się na badania, ale nie wyraziła zgody na przetwarzanie danych osobowych w pkt 19 karty ekspozycji podaje się ustalone wraz z osobą źródłową hasło,
 - c) skierowanie osoby eksponowanej jak najszybciej, a najlepiej w ciągu 1-2 godzin od ekspozycji, jednak nie później niż 24 godziny na obowiązkowe badania do Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie (ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa),
 - d) osoba eksponowana musi zgłosić się do Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie wraz ze skierowaniem, który stanowi Załącznik Nr 7 do niniejszej Procedury. W przypadku kiedy konieczność uzyskania skierowania powodowałaby opóźnienie w zgłoszeniu się do Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie osoba eksponowana zgłasza się bez skierowania, a skierowanie dostarcza w ciągu 7 kolejnych dni.
- 7) W przypadku konieczności przeprowadzenia badań specjalistycznych:

- a) osób eksponowanych odbywających praktyki poza terenem Warszawy, koszty leczenia poekspozycyjnego są finansowane w ramach zawartej przez studenta obowiązującej polisy, potwierdzającej zawarcie ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków rozszerzonej o badania na obecność HIV lub WZW oraz koszty leków antyretrowirusowych,
 - b) osób eksponowanych, odbywających praktyki/zajęcia na terenie Warszawy rozliczenie kosztów leczenia poekspozycyjnego studentów odbywa się na podstawie wystawionej przez Wojewódzki Szpital Zakaźny w Warszawie faktury w ramach podpisanej umowy. Faktura wystawiona jest na Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Pracownik służby bhp na podstawie zebranej dokumentacji powypadkowej opisuje fakturę a następnie przekazuje ją do Kwestury w celu zgłoszenia szkody do Ubezpieczyciela.
- 8) W przypadku konieczności przeprowadzenia badań specjalistycznych, kosztów leczenia poekspozycyjnego pracowników WMCM, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie pokrywa koszty na podstawie faktury VAT wystawionej na Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i dostarczonej do Inspektoratu ds. BHP. Pracownik służby bhp na podstawie zebranej dokumentacji powypadkowej opisuje fakturę, a następnie przekazuje ją do realizacji do Kwestury.

ZGODA

**na wykonanie badań w kierunku zakażenia wirusami HBV, HCV, HIV
w celu wykluczenia lub potwierdzenia zakażenia w/w wirusami**

Ja niżej podpisany/a
(imię i nazwisko, PESEL)

jako osoba źródłowa wyrażam zgodę na pobranie krwi przez Wojewódzki Szpital Zakaźny
w Warszawie (ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa)

.....
(nazwa Zleceniodawcy)

i wykonanie badań w kierunku zakażenia wirusami HBV, HCV, HIV dla potrzeb profilaktyki
poekspozycyjnej osoby narażonej na kontakt z moim materiałem biologicznym.

.....
(miejsowość, data)

.....
(czytelny podpis osoby składającej oświadczenie)

.....
(pieczęćka jednostki organizacyjnej)

.....
(data)

INDYWIDUALNA KARTA EKSPOZYCJI ZAWODOWEJ NA KREW LUB INNY POTENCJALNIE INFEKCYJNY MATERIAŁ ZAKAŻNY

1. Imię i nazwisko osoby eksponowanej:

- pracownik
- student

2. Wiek.....

3. Data i godzina zdarzenia:

4. Płeć.....

5. PESEL

6. Miejsce zdarzenia

7. Szczepienia WZW typu B (data) wyniki testów osoby eksponowanej
(wypełnia poszkodowany o ile posiada taką wiedzę):

WZW B	Hbs Ag ☐ dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania	HBe Ag ☐ Dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania	Anty-HBs ☐ dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania	Anty-HBc ☐ dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania	data badania
WZW C	Anty-HCV ☐ dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania	HCV-RNA ☐ dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania	ALT poziom ☐ brak badania		
HIV	Anty-HIV ☐ dodatni ☐ ujemny ☐ brak badania				

8. Imię i nazwisko osoby przyjmującej zgłoszenie ekspozycji/Stanowisko

.....

9. Rodzaj materiału infekcyjnego:

- Krew

- Płyn mózgowo-rdzeniowy
- Płyn opłucnowy
- Płyn owodniowy
- Płyn otrzewnowy
- Płyn osierdziowy
- wydzielina pochwy
- Nasienie
- Maź stawowa
- Jakikolwiek płyn ustrojowy, widocznie skażony krwią
- Jakikolwiek płyn ustrojowy, który jest niemożliwy do rozróżnienia
- Tkanka ludzka o Pożywki zawierające HIV, HBV, HCV
- inny (podać jaki)

10. Środki ochrony osobistej stosowane w chwili ekspozycji:

- Rękawiczki
- Okulary ochronne (Gogle)
- Osłony pleksyglasowe na twarz
- Maski jednorazowego użycia
- Fartuch ochronny
- Czepek ochronny
- Inne:.....

11. Narzędzie/sprzęt, będący przyczyną przerwania ciągłości tkanek:

- igła ze światłem
- igła bez światła
- inne ostre narzędzie proszę podać
- inny materiał proszę podać

12. Rodzaj czynności, w trakcie której doszło do ekspozycji

13. Eksponowana część ciała:

14. Głębokość zranienia

- rana powierzchowna (np. otarcie naskórka)
- rana głęboka z lub bez krwawienia proszę podać
- nie dotyczy (ekspozycja błon śluzowych, spojówki oczu)

15. Czy narzędzie było zauważalnie zanieczyszczone krwią?

- tak
- nie
- nie wiadomo
- nie dotyczy (np. ekspozycja błon śluzowych)

16. Zastosowano postępowanie miejscowe po ekspozycji u osoby eksponowanej (udzielenie pierwszej pomocy):

..... godz.

17. Zalecono postępowanie poekspozycyjne:

18. Świadkowie zdarzenia:

Imię i nazwisko	stanowisko	Czytelny podpis	data

19. Czy znane są dane osoby źródłowej:

- źródło nieznane
- źródło znane

Imię i nazwisko lub hasło osoby źródłowej*

..... wiek płeć

.....
(data i podpis osoby eksponowanej)

* dla uzupełnienia pkt 19 o dane osobowe osoby źródłowej wymagane jest dobrowolne wyrażenie zgody na przetwarzanie tych danych przez osobę źródłową (Załącznik Nr 4 do procedury) oraz przekazanie klauzuli informacyjnej (Załącznik Nr 5 do procedury)

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

Ja, niżej podpisany.....,
wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska,
numeru PESEL, wieku, płci przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie,
na potrzeby uzupełnienia INDYWIDUALNEJ KARTY EKSPOZYCJI ZAWODOWEJ NA KREW LUB
INNY POTENCJALNIE INFEKCYJNY MATERIAŁ ZAKAŻNY.

.....
(miejsowość, data)

.....
(podpis)

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE L 119/1 z dnia 4 maja 2016 r.), zwanym dalej „RODO”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie informuje z siedzibą przy ulicy Dewajtis 5 , 01-815 Warszawa.
2. Administrator wyznaczył w swoim zakresie Inspektora Ochrony Danych (IOD) nadzorującego prawidłowość przetwarzania danych osobowych. Można skontaktować się z nim, za pośrednictwem adresu mailowego: iod@uksw.edu.pl.
3. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych związanych z „Procedurą postępowania po ekspozycji zawodowej” należy kontaktować się z Inspektoratem ds. BHP, pod numerem telefonu 22 5618926
4. Celem przetwarzania danych jest przeprowadzenie postępowania powypadkowego i wykonania badania próbki materiału biologicznego ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka zakażenia ludzkim wirusem niedoboru odporności (HIV), wirusem zapalenia wątroby typu B (HBV) lub wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV).
5. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą przez Administratora na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a) i f) RODO w zakresie danych zwykłych tj. imię, nazwisko, PESEL, dane kontaktowe art. 6 ust. 1 lit. f).
6. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie nie zamierza przekazywać Pani/Pana danych osobowych poza Europejski Obszar Gospodarczy.
7. Ma Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych osobowych oraz prawo ich sprostowania, prawo żądania usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych. Ze względu na fakt, że przesłanką przetwarzania danych osobowych nie jest zgoda nie przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą udostępniane innym podmiotom (administratorom), za wyjątkiem podmiotów upoważnionych na podstawie przepisów prawa.
9. Dostęp do Pani/Pana danych osobowych mogą mieć podmioty (podmioty przetwarzające), którym Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie zleca wykonanie czynności mogących wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych.
10. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie nie wykorzystuje w stosunku do Pani/Pana zautomatyzowanego podejmowania decyzji, w tym nie wykonuje profilowania Pani/Pana.
11. Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest dobrowolne, jednakże ich niepodanie może uniemożliwić prawidłowe ustalenie okoliczności i przyczyn związanych z przeprowadzeniem postępowania powypadkowego zgodnie z przepisami prawa.
11. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą przez okres 10 lat. zgodnie z art. 234 § 3¹ Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy a następnie zgodnie z Zarządzeniem Nr 76/2016 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie

określenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, po 10 latach poddawana ekspertyzie przez archiwum państwowe. Rejestry są przechowywane przez okres 25 lat w archiwum zakładowym, a następnie przekazuje się ją do właściwego archiwum państwowego.

12. Ma Pani/Pan prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy RODO.

Skierowanie na badania i leczenie profilaktyczne po ekspozycyjne

Zgodnie z umową Nr z dnia zawartą z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Wojewódzkim Szpitalem Zakaźnym z siedzibą w Warszawie, której przedmiotem jest profilaktyczna opieka medyczna nad pracownikami/studentami podczas odbywania zajęć dydaktycznych oraz praktyk zawodowych, którzy w pracy ulegli ekspozycji zawodowej na zakażenia HIV, HBV oraz HCV.

Pana/Pani.....

PESEL:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Telefon

który/a uległ/a ekspozycji zawodowej w dniu godz.

na stanowisku

Osoba będąca źródłem ekspozycji znana/nieznana*.

Proszę o wykonanie niezbędnych badań osobie będącej źródłem ekspozycji

/imię i nazwisko/.....

/pesel/

Inne uwagi :

.....
.....
.....
.....

.....
(podpis i pieczęć lekarza)

.....
(miejscowość, data)

* niepotrzebne skreślić.